

Doe het
met minder
elektriciteit!

VLAAMS
BRABANT

Elektriciteit is één van de meest gebruikte energiebronnen in ons leven. Ook in het huishouden is deze energiebron onmisbaar.

Maar elektriciteit wordt steeds duurder en de productie ervan draagt bij tot de opwarming van de aarde.

Je kan gelukkig heel wat besparen op jouw energie rekening, bijvoorbeeld door je elektrische huishoud toestellen verstandig te gebruiken.

.....

HOE?

Lees onze tips.

KOOKFORNUIZEN

- ▶ Kies voor een **kookfornuis op gas**. Een elektrisch kookfornuis verbruikt al gauw tweemaal zo veel energie.
- ▶ Koken met **gas onder glas** verbruikt 30% minder dan het klassieke gasfornuis.
- ▶ Wil je **elektrisch koken**, neem dan een fornuis met inductieplaten. Dat is niet alleen het veiligst, maar ook goedkoper in gebruik door een hoog rendement.
- ▶ Zorg bij elektrisch koken voor kookpannen met **een vlakke, onvervormbare bodem**.
- ▶ De kookpot mag niet kleiner zijn dan de kookplaat.
- ▶ Kook met het **deksel op de pot**. Koken zonder deksel verbruikt tot driemaal meer energie.
- ▶ Een **snelkookpan** bespaart 40 tot 70% energie en behoudt beter de smaak en de vitamines.
- ▶ **Verminder het vermogen** van de kookplaat wanneer het kookpunt is bereikt. Krachtig of zachtjes koken: het water is in beide gevallen 100°C, de rest verdampt gewoon.
- ▶ Schakel elektrische kookplaten even **voor het einde** van de bereidingstijd uit.

KOKEN

OVENS EN MICROGOLF

- ▶ Elektrische ovens verbruiken meer energie dan ovens op gas.
- ▶ Kies voor een oven waarin de **lucht** via een ventilator **circuleert**. Dit zorgt voor een betere verdeling van de warmte en kortere opwarmtijden.
- ▶ Gebruik de **oven** enkel om **grote hoeveelheden** te bereiden.
- ▶ Voor **kleine hoeveelheden** is de **microgolf** zuiniger dan de oven of het fornuis.
- ▶ Schakel de oven **enkele minuten voor het einde** van de bereidingstijd uit.
- ▶ Open een warme oven niet te lang, zo voorkom je warmteverlies.
- ▶ **Ontdooi bevroren voedsel niet in de microgolf**, maar haal het liever wat vroeger uit het vriesvak. Voedsel laten ontdooien in de koelkast, zorgt er bovendien voor dat de koelkast minder energie verbruikt.
- ▶ Hou bij de aankoop van een nieuw toestel rekening met de **energieklasse**: de zuinigste toestellen hebben een **A+++ -label**. Vergelijk het aangegeven energieverbruik in **kWh per cyclus**.

KOELEN EN VRIEZEN

KOELKASTEN EN DIEPVRIEZERS

- ▶ Koelkasten en diepvriezers verbruiken **veel energie**. Kies dus voor energiezuinige toestellen.
- ▶ Heb je een afzonderlijke diepvriezer, dan kies je best een **koelkast zonder vriesvak**. Deze zijn veel zuiniger.
- ▶ Vergelijk bij het kiezen altijd goed het verbruik. Dit staat aangegeven op het verplichte energielabel. De zuinigste toestellen hebben een **A+ of A+++**-label.
- ▶ Koelkasten en diepvriezers **ouder dan 10 jaar** verbruiken **dubbel zo veel energie** als toestellen uit de A+++-klasse. Een nieuwe energiezuinige koelkast aanschaffen loont dus de moeite: deze betaalt zich in een paar jaar terug!
- ▶ Plaats je diepvriezer, en indien mogelijk ook de koelkast, **op een koele plaats** (kelder, garage, berging). Zet je koelkast niet naast het fornuis, de oven, de radiator of in de zon.
- ▶ Koop een koelkast en diepvriezer **op maat van je behoeften**.

KOELEN EN VRIEZEN

KOELKASTEN EN DIEPVRIEZERS

- ▶ Een **diepvrieskist is zuiniger** dan een diepvrieskast. Let wel: een klein kastmodel kan zuiniger zijn dan een groot koffermodel.
- ▶ Laat **warme gerechten eerst afkoelen** voordat je ze, afgedekt, in de koelkast of diepvriezer plaatst. Onafgedekt voedsel geeft vocht af en een vochtige koelkast verbruikt meer energie.
- ▶ **Open de deur zo kort mogelijk**. In een gezin van 4 personen gaat de koelkast gemiddeld meer dan 50 keer per dag open.
- ▶ **Ontdooi je diepvriezer regelmatig** en reinig af en toe je koelkast. Een rijplaag van 2 mm geeft een meerverbruik van 10%.
- ▶ **Hou het dichtingsrubber soepel** door het regelmatig te reinigen en in te wrijven met talkpoeder. Zo sluit de deur perfect en verbruik je niet nutteloos energie.
- ▶ Stel **de ideale temperatuur** in voor de koelkast (4-6°C) en de diepvriezer (-18°C). Elke graad lager komt overeen met 5% extra verbruik.

KEUKENMATERIAAL

VAATWASSER

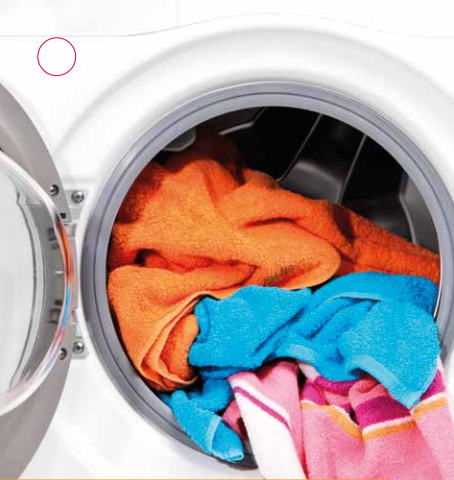
- ▶ De nieuwe generatie vaatwassers gaan **intelligent om met warm water**. Hierdoor is afwassen met de hand niet zuiniger.
- ▶ Vaatwasmachines worden veelal alleen op de koudwaterleiding aangesloten. Maar heel wat toestellen kan je ook **op de warmwaterleiding aansluiten (hot fill)**, zodat de machine veel zuiniger kan afwassen.
- ▶ Zorg bij een hot fill-machine dat de boiler dichtbij staat, zodat het warme water geen lange weg dient af te leggen, met warmteverlies tot gevolg.
- ▶ Zet de vaatwasmachine pas aan als ze **helemaal gevuld** is.
- ▶ Is de vaat niet al te vuil, gebruik dan het **spaarprogramma**. Spoel de vuilste vaat ook eerst af.
- ▶ Let bij aankoop op het **energielabel**. Koop een toestel met een A+ tot A+++-label. Kijk ook naar de energie-efficiëntie, de reinigingsefficiëntie en de droogefficiëntie.

KEUKENMATERIAAL

KLEIN KEUKENMATERIAAL

- ▶ Koffiezetapparaat, friteuse, mixer, wafelijzer, broodrooster ... Bij **correct gebruik** zijn de meeste van deze toestellen zuinig met energie.
- ▶ Gebruik ze enkel voor het doel waarvoor ze gemaakt zijn en **schakel ze na gebruik onmiddellijk uit**.
- ▶ Laat het koffiezetapparaat niet nodeloos aanstaan. Je kan de koffie beter warm houden in een **thermoskan**.
- ▶ Een goed onderhoud helpt energie te besparen. **Ontkalk je koffiezetapparaat en warmwaterkoker** regelmatig, zo voorkom je dat er zich kalk afzet op de verwarmingsweerstand en het rendement van jouw toestel afneemt.
- ▶ Gebruik voor het opwarmen van **kleine hoeveelheden** water liever een **warmwaterkoker** dan een kookpot op het fornuis. Een warmwaterkoker is in dit geval sneller op temperatuur en dus zuiniger.

WASSEN/DROGEN/ STRIJKEN

WASSEN

- ▶ De meeste energie gaat bij een wasmachine naar het verwarmen van het water. Een **dubbele aansluiting op een koud- en warmwaterkraan** (hot fill) is een stuk zuiniger.
- ▶ Was enkel met een **volle wasmachine**. Beter één volle dan twee halfvolle machines.
- ▶ Gebruik voor minder vuile was zo veel mogelijk het **spaarprogramma**. Een voorwas is in dit geval niet nodig.
- ▶ Was bij voorkeur op **programma's met een lage temperatuur**, een cyclus op 30°C of 40°C verbruikt drie keer minder energie dan een cyclus op 90°C. Was enkel op hoge temperatuur (60°-90°) als het echt nodig is.
- ▶ **Ontkalk je wasmachine regelmatig**. Kalkafzetting zorgt ervoor dat het water minder snel opwarmt en dus meer energie verbruikt. Beter nog is wassen met regenwater: dit bevat geen kalk.
- ▶ Let bij aankoop van een nieuw toestel op het **energielabel** (A-label is het zuinigst).

WASSEN/DROGEN/ STRIJKEN

DROGEN

- ▶ Een droogkast verslindt enorm veel energie. Droog je was dus liever op een droogrek of waslijn.
- ▶ Kies voor een wasdroger op aardgas, deze verbruikt minder energie.
- ▶ Laat je niet-delicate was op hoge snelheid zwieren, op 1200 toeren of meer. Centrifugeren kost veel minder energie dan drogen in de droogkast.
- ▶ Stop niet meer wasgoed in je droogkast dan aangegeven in de gebruiksaanwijzing.
- ▶ Kies voor een energiezuinig programma: 'kastdroog' kost meer energie dan 'strijkdroog'.

STRIJKEN

- ▶ Plooi droge was onmiddellijk op. Zo hoef je het strijkijzer niet boven te halen.
- ▶ Strijken met stoom gaat sneller, vlotter en dus zuiniger.
- ▶ Voorkom dat het strijkijzer lange tijd werkloos aanstaat.
- ▶ Gebruik een reflecterende strijkovertrek, dat werkt energiebesparend.

TV EN MULTIMEDIA

TELEVISIE

- ▶ Hoe groter het scherm en hoe hoger de resolutie, hoe groter het verbruik.
- ▶ Kies voor een scherm met een diameter die niet groter is dan een kwart van de kijkafstand. Een groter scherm kijkt vaak minder fijn en verbruikt veel meer energie.
- ▶ Stel het contrast van de tv lager in, zo kan je het energieverbruik met tientallen procenten verlagen. Stel daarvoor het scherm 's avonds in, met het licht aan en de gordijnen dicht. Voorkom dat er te veel (dag)licht op het scherm valt.
- ▶ Schakel het toestel altijd volledig uit met de aan/uit-knop, en niet enkel met de afstandsbediening.
- ▶ Let bij de aanschaf van een nieuwe tv op het verbruik. Je kiest best voor een lcd-led televisie. Het verbruik ligt beduidend lager dan bij plasmaschermen.

TV EN MULTIMEDIA

JAARLIJKSE KOSTEN TV-KIJKEN

- ▶ Het **gemiddelde stroomverbruik** per jaar voor verschillende typen tv's die nu in de huiskamers staan, bedraagt:
 - 155 kWh voor een lcd-led-tv
 - 195 kWh voor klassieke beeldbuis-tv
 - 225 kWh voor een lcd-tv
 - 485 kWh voor een plasma-tv(bij gebruik van 4 uur per dag en 20 uur stand-by).
- ▶ Een lcd-led-tv kost je dus 31 euro per jaar aan elektriciteit, een klassieke tv 39 euro, een lcd-tv 45 euro en een plasma-tv 97 euro.*
- ▶ De meeste toestellen zijn tegenwoordig al led. Daarnaast hebben veel exemplaren een stand-byverbruik van maximaal 1 Watt.
- ▶ Ouderwetse beeldbuizen zijn relatief zuinig. Een nieuw toestel kopen is dus niet altijd beter. Let bij de aankoop op het energielabel (A++ is het hoogste).

*Elektriciteitsprijs 0,20 euro per kWh (prijspeil 2016).

TV EN MULTIMEDIA

DIGICORDER

- ▶ Het **stand-byvermogen** van een digicorder ligt tussen 6 en 20 Watt. Het vergelijken van de verschillende digicorders loont dus!
- ▶ Via slimme energiestand verbruikt je digicorder nog minder dan in stand-by, namelijk minder dan 1 Watt. Het is vergelijkbaar met een uit-stand. Het opstarten zal wat trager gaan, maar er gaan geen instellingen of geplande opnames verloren.
- ▶ Plaats je televisie, digicorder en randapparatuur op een stekkerdoos met schakelaar en zet deze 's nachts helemaal uit. Of plaats een tijdschakelaar. Ook hier gaan geen instellingen verloren, maar opnemen gaat dan weer niet.
- ▶ Zet de digicorder eerst in stand-by en trek daarna pas de stekker uit, dat is beter voor de levensduur van het toestel.
- ▶ Trek tijdens vakanties in ieder geval de stekker uit.

TV EN MULTIMEDIA

COMPUTERS

- ▶ De computer verbruikt samen met de randapparatuur - printer, modem, luidsprekers, scherm, scanner ... - algauw 10% van het elektriciteitsverbruik van een gemiddeld huishouden.
- ▶ Hoe krachtiger de computer en hoe groter het scherm, hoe hoger het verbruik. Laptops zijn energiezuiniger dan desktops, tenzij je er een aparte monitor op aansluit.
- ▶ Kies voor een plat scherm: een lcd-monitor verbruikt 50 tot 70% minder energie dan de klassieke CRT-beeldbuis.
- ▶ Koop een computer aangepast aan jouw gebruik: tekstverwerken, surfen en e-mail vereist niet zo'n krachtige computer. Als je wilt gamen en videobewerken, heb je een zwaardere computer nodig.
- ▶ Sluit de computer en randapparatuur aan op een stekkerdoos met schakelaar. Met één knop kan je alles uitschakelen.
- ▶ Stel energiebeheer in en zet je computer bij pauzes in de slaap- of sluimerstand. Als je langer dan een uur wegblijft, schakel je best alles uit.
- ▶ Screensavers sparen geen energie. Integendeel. Bij de huidige lcd-schermen is een screensaver niet meer nodig.

TV EN MULTIMEDIA

PRINTERS

- ▶ Over het algemeen is een **inktjetprinter** energiezuiniger dan een laserprinter, behalve voor grote hoeveelheden. Als je geen grote hoeveelheden in korte tijd wilt printen, is een inktjet dus de energiezuinigste keuze. Deze zijn bovendien goedkoper dan laserprinters.
- ▶ Een **multifunctionele printer** (printer, scanner, copier en fax) is zuiniger dan verschillende afzonderlijke apparaten.
- ▶ Printen is niet altijd nodig. Verzend je documenten **per mail of internet**, of neem ze mee op je **smartphone of tablet**.
- ▶ Stel het toestel in op de modus om energie te besparen.
- ▶ Zet de printer **volledig uit** als je hem niet gebruikt, eventueel met behulp van een **timer**. Regelmatig uitzetten van een printer of computer doet het toestel niet sneller slijten.

STAND-BY- EN SLUIPVERBRUIK

- ▶ Toestellen met lampjes, schermpjes en klokjes staan bekend om hun sluipverbruik. Ook toestellen met batterijopladers of transfo's hebben sluipverbruik: gsm-laders, babyfoon, elektrische tandenborstel, kruimeldief, halogeenlampen, lader foto toestel ...
- ▶ Dit stand-by- en sluipverbruik kan oplopen tot 10% van het totale elektriciteitsverbruik.
- ▶ Schakel toestellen dus steeds volledig uit (=stekker uit).
- ▶ Trek opladers uit het stopcontact als het toestel opgeladen is.
- ▶ Als je meerdere apparaten bij elkaar hebt staan (tv met dvd en decoder, computer met randapparatuur), kan je deze aansluiten op een stekkerdoos met aan/uit-knop. Schakel de stekkerdoos uit na gebruik.
- ▶ Plaats bij halogeenlampen een schakelaar tussen de transformator en het stopcontact.
- ▶ Buiten het stookseizoen kan de circulatiepomp van de verwarming uitgeschakeld worden. Deze pomp verbruikt op jaarbasis al snel 600 kWh. Recente verwarmingsinstallaties hebben een automatische pompsturing: staat de ketel uit, dan is ook de pomp uit.

ENERGIEVERSLINDERS

AIRCO

- ▶ Een airco verbruikt zeer veel energie! Probeer liever de warmte buiten te houden.

Alternatief:

- Plaats luiken en schermen voor je ramen.
- Een bladverliezende boom of een dakoversteek houdt de zomerzon buiten en laat de lage winterzon binnen.
- Laat in de zomer 's nachts ramen en gordijnen zo veel mogelijk open, zo koelt je huis af.

TROPISCH AQUARIUM

- ▶ Een aquarium verbruikt veel energie om het water op de juiste temperatuur te houden. Als je de achterkant en onderkant isoleert, beperk je de warmteverliezen. Zorg ook voor een goed gesloten deksel.

AMERIKAANSE KOELKAST

- ▶ Een Amerikaanse koelkast heeft gemiddeld een verbruik van zo'n 500 kWh per jaar. Dit komt neer op zo'n 100 euro per jaar aan elektriciteit.

ENERGIEVERSLINDERS

WATERBED

- ▶ Gemiddeld verbruikt een waterbed zo'n 750 kWh per jaar.
- ▶ isoleer het bed zo goed mogelijk met harde isolatie onder de matras.
- ▶ Laat de bovenkant overdag niet afkoelen: een dik dekbed of donsdeken kan helpen. Vergeet niet het dekbed en matras geregeld te luchten!

VIJVERPOMP

- ▶ Het vermogen van grote vijverpompen kan oplopen tot 200 Watt, of een verbruik van 1840 kWh per jaar. Er bestaan ook kleine, energiezuinige pompen van 10 Watt of pompen op zonne-energie.
- ▶ Vijverpompen moeten niet noodzakelijk continu draaien.
- ▶ Een natuurlijke vijver met waterplanten heeft geen pomp nodig: de planten brengen zuurstof in het water.

ELEKTRISCHE VERWARMING

- ▶ Elektrische (bij)verwarming kan gedeeltelijk vervangen worden door een hout-pelletkachel of door gasgevelkacheltjes.

Een uitgave van de provincie Vlaams-Brabant,
dienst leefmilieu, Provincieplein 1, 3010 Leuven.
Deze uitgave is een herwerking van de brochure
'Energiezuinig omgaan met elektrische toestellen',
provinciaal samenwerkingsverband Vlaams-Brabant,
1999

Bronnen:

'Ideeën voor energiezuinig wonen', publicatie VEA
www.energiesparen.be
www.topten.be
www.bewustverbruiken.org
www.energievreter.be
www.gezinsbond.be
www.milieucentraal.nl

Lay-out: grafische cel, Provincie Vlaams-Brabant
Drukkerij: De Bie Printing
Druk: januari 2017

Voor meer info:

dienst leefmilieu
klimaatneutraal@vlaamsbrabant.be
016-26 72 77

Elektriciteit is één van de meest gebruikte energiebronnen in ons leven. Ook in het huishouden is deze energiebron onmisbaar.

Maar elektriciteit wordt steeds duurder en de productie ervan draagt bij tot de opwarming van de aarde.

Je kan gelukkig heel wat besparen op jouw energie rekening, bijvoorbeeld door je elektrische huishoud toestellen verstandig te gebruiken.

.....

HOE?

Lees onze tips.